

Sarajevo, 20.07.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.07.2020.- 17.07.2020.

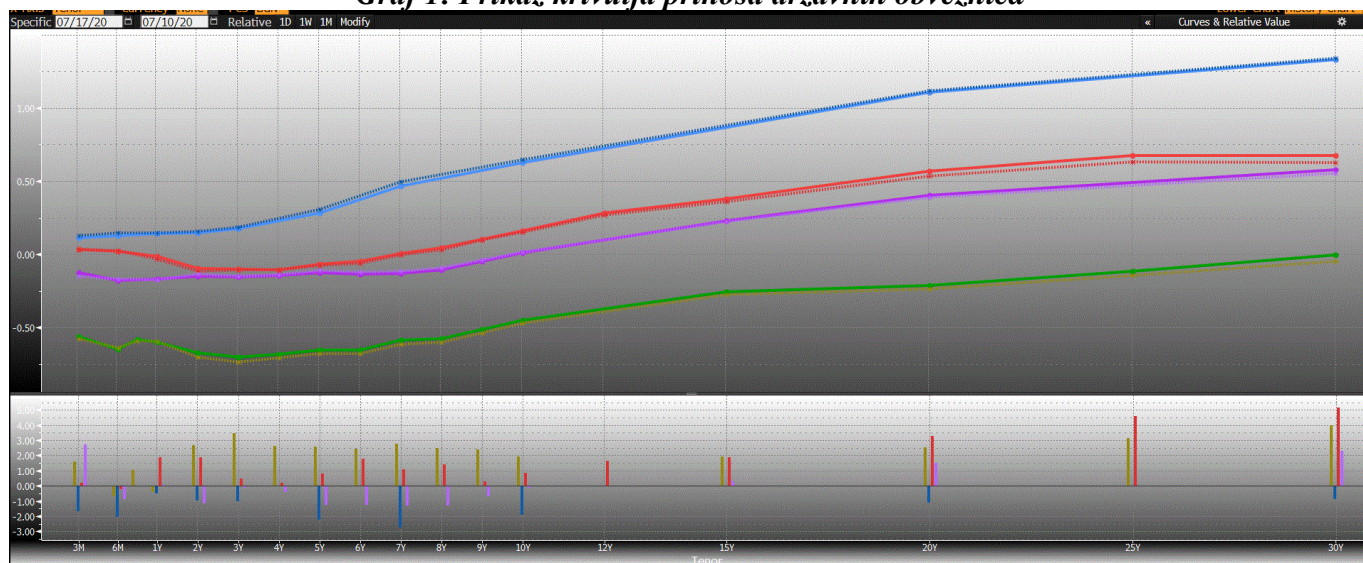
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20				
2 godine	-0,69	-	-0,66	↗	0,15	-	0,15	→	-0,11	-	-0,09	↗	-0,12	-	-0,13	↘
5 godina	-0,67	-	-0,64	↗	0,31	-	0,28	↘	-0,07	-	-0,07	→	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,47	-	-0,45	↗	0,64	-	0,63	↘	0,16	-	0,16	→	0,03	-	0,02	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.7.20	-	17.7.20	
3 mjeseca	-0,558	-	-0,528	↗
6 mjeseci	-0,639	-	-0,646	↘
1 godina	-0,563	-	-0,569	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.07.2020. godine (pune linije) i 10.07.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili značajne promjene u odnosu na prethodnu sedmicu. Prethodna sedmica je obilježena izjavama evropskih zvaničnika uoči očekivanog dvodnevog EU samita koji je održan 17. i 18. jula, a fokus ovih pregovora je bio fond oporavka ukupne vrijednosti 750 milijardi EUR, međutim, sporazum još uvijek nije postignut jer postoje nesuglasice među učesnicima samita. Predsjednik Evropskog vijeća Michel je dao novi prijedlog kojim bi se veličina granta smanjila na 400 milijardi EUR s prvobitnih 500 milijardi EUR, zajedno s ostalih 350 milijardi EUR kreditnih sredstava, što su odbili premijeri Nizozemske Rutte i Austrije Kurz, dok Danska, Švedska i Finska, koje su prvobitno podržavale stavove Nizozemske i Austrije, nisu bile protiv posljednjeg prijedloga koji je dao Michel.

Na sjednici proteklog četvrtka ECB je skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu monetarnu politiku te je referentna kamatna stopa i dalje 0,0%, a iznos programa kupovina obveznica, takođe, nepromijenjen. Saopšteno je da će posljednji uveden program kupovina obveznica usljed efekata pandemije (PEPP) trajati najmanje do kraja juna 2021. godine, kao i da će se reinvestiranje sredstava po osnovu dospjelih obveznica, kupljenih putem ovog programa, vršiti najmanje do kraja 2022. godine. Naglašeno je da je navedeni program fleksibilan u smislu vremena, tipova instrumenata, kao i zemalja (čije se obveznice kupuju). Na pitanje o kupovinama obveznica koje ECB obavlja, a koje su pokazale da je ECB kupovala više obveznica članica sa slabijim ekonomijama te manje kupovala obveznice članica čije su ekonomije snažnije, Lagarde je odgovorila da nikada neće dozvoliti da usklađivanje s kapitalnim ključem, a koje će se u nekom trenutku desiti, smanji efikasnost monetarne politike koju ECB obavlja.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da je primjetno da većina posljednjih objavljenih podataka ukazuje na nastavak ekonomskih aktivnosti, odnosno da je najniži nivo dostignut u aprilu. Ipak, naglasila je da gubitak poslova i prihoda negativno utiče na potrošnju u eurozoni. Očekuje se da bi ekonomska aktivnost mogla „odskočiti“ u trećem kvartalu, ali i da je brzina i skala oporavka i dalje veoma neizvjesna. Što se tiče inflacije, Lagarde je izjavila da su dugoročna očekivanja bila manje pogođena od početka pandemije, u odnosu na kratkoročna i srednjoročna očekivanja. U narednim mjesecima vjerovatno je da će inflacija zabilježiti pad prije nego zabilježi rast u sljedećoj godini, uzimajući u obzir dešavanja s cijenom nafte, kao i smanjenjem stope PDV-a u Njemačkoj. Što se tiče najavljenog EU fonda oporavka, Lagarde je rekla da je pretpostavka ECB da će isti biti odobren. Takođe, Lagarde je izjavila da je pandemija jasno uticala na plan revizije strategije ECB te da nije sigurna da će kreatori monetarne politike ostati ustrajni kod cilja da se ova revizija završi do polovine 2021. godine, odnosno da bi to moglo potrajati do druge polovine sljedeće godine.

U istraživanju ECB navodi se da banke u trećem kvartalu 2020. godine očekuju značajno pooštavanje kreditnih standarda za odobravanje kredita kompanijama, a što je povezano s očekivanim obustavljanjem državnih šema garancija u pojedinim većim članicama eurozone.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Bilans budžeta – Belgija (u milijardama EUR)	JUN	-	-19,13	-20,64
2.	ZEW indeks povjer. investitora narednih 6 mjeseci	JUL	60,0	59,3	63,4
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	MAJ	-18,9%	-20,9%	-28,7%
4.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	MAJ	-	-11,9%	-31,0%
5.	Stopa inflacije – EZ (final.)	JUN	0,3%	0,3%	0,1%
6.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	JUN	0,8%	0,8%	0,5%
7.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	JUN	0,1%	0,2%	0,4%
8.	Stopa inflacije – Austrija	JUN	-	1,1%	0,7%
9.	Stopa inflacije – Španija (final.)	JUN	-0,3%	-0,3%	-0,9%
10.	Stopa inflacije – Italija (final.)	JUN	-0,4%	-0,4%	-0,3%
11.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	MAJ	4,5	8,0	1,6
12.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	MAJ	-	5,58	-1,13
13.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	MAJ	-	2.507,6	2.467,1
14.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	MAJ	-	-34,7%	-48,6%
15.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	MAJ	-	-25,9%	-47,2%
16.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) final.	MAJ	4,7%	6,4%	-0,6%
17.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	JUN	3,9%	4,3%	3,6%

SAD

Iz Ministarstva finansija SAD je saopšteno da je budžetski deficit tokom juna povećan na rekordnih 864 milijarde USD jer je federalna vlada nastavila da upumpava novac u ekonomiju s ciljem da se pomogne radnicima i biznisima koji su pogođeni pandemijom virusa korona. Deficit je uglavnom rezultat pojačane potrošnje koja je povezana s programom pod nazivom „Paycheck Protection Program“ koji je odobren krajem juna u vrijednosti većoj od 500 milijardi USD s ciljem podrške malom biznisu.

Senatori Warren, Hollen i Masto koji su članovi Demokratske partije su pozvali ministra finansija Mnuchina i predsjednika Feda Powella da olakšaju uslove za kreditiranje države i lokalne samouprave kako bi se omogućilo da se ova sredstva brže iskoriste.

Citibank, JPMorgan i Wells Fargo su izdvojili 28 milijardi dolara za buduće kreditne gubitke, što je uticalo na to da Wells Fargo zabilježi kvartalni gubitak, dok su profiti JPMorgan Chase i Citigroup takođe pogođeni pod uticajem krize izazvane pandemijom.

Predsjednik Feda iz Njujorka Williams tvrdi da Fed još uvijek ima vremena da razmisli o tome kako da na najbolji način ažurira smjernice o vjerovatnom budućem rastu kamatnih stopa kao i o tome da li je potrebno implementirati strategiju kontrole krive prinosa.

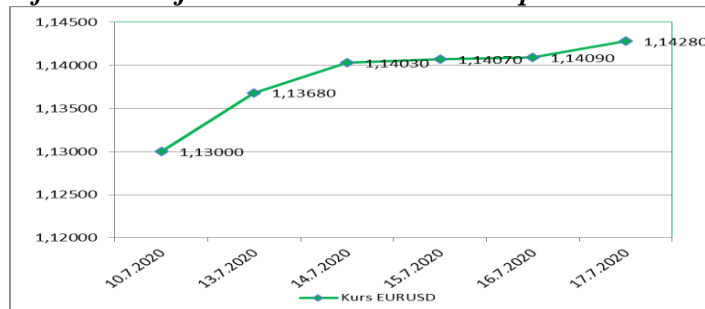
Predsjednik Feda iz Bostona Rosengren je izjavio da su njegova očekivanja o pitanju izgleda ekonomije SAD pesimističnija u odnosu na stavove njegovih kolega, jer je zabrinut zbog neadekvatnog odgovora javnog zdravstva na sprečavanje širenja zaraze izazvane pandemijom. Pored toga, Rosengren je izjavio da ukoliko ekonomija nastavi da slabi u budućnosti zbog virusa korona, najvažniji alat Feda će biti hitni program kreditiranja koji je uveden s ciljem da pruži podršku gradovima, državama, neprofitnim organizacijama i biznisima.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB povjerenje malog biznisa JUN	97,8	100,6	94,4
2.	Indeks cijena na malo (G/G) JUN	0,6%	0,6%	0,1%
3.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite 10. jul	-	5,1%	2,2%
4.	Povjerenje prerađivačkog sektora JUL	10,0	17,2	-0,2
5.	Industrijska proizvodnja (M/M) JUN	4,3%	5,4%	1,4%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 11. jul	1.250.000	1.300.000	1.310.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 04. jul	17.500.000	17.338.000	17.760.000
8.	Započete kuće (M/M) JUN	22,2%	17,3%	8,2%
9.	Povjerenje potrošača Univerzitet Mičigen P JUL	79,0	73,2	78,1

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,1300 na nivo od 1,1428.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Vlada Velike Britanije je uvela novu kampanju kojom nastoji da ohrabri kompanije i javnost da se pripreme za okončanje tranzicionog perioda koji završava 31. decembra. Kampanja ističe dodatne troškove i poremećaje koji će vjerovatno biti zabilježeni krajem godine.

Istraživanje koje je objavljeno u prošloj sedmici pokazuje da bi ekonomija Velike Britanije u 2020. godini mogla da zabilježi kontrakciju od 8,9%, dok se za 2021. očekuje rast od 5,9%, a u 2022. godini rast bi mogao da iznosi 2,6%. U istraživanju je učestvovalo 56 ekonomista, a istraživanje je provedeno u periodu od 03. do 08. jula.

Kancelarija za budžetsku odgovornost očekuje da će budžetski deficit u 2020. godini iznositi 12,4% GDP-a, dok će stopa nezaposlenosti biti povećana preko 10%, što su podaci koji nisu zabilježeni od recesije s početka 90-ih godina XX vijeka. Javni dug u odnosu na GDP bi, prema ovom izvoru, mogao dostići rekordan nivo u 2020/21. godini, dok će GDP dosegnuti nivo prije krize COVID tek krajem 2022. godine.

Članica MPC BoE Tenreyro je izjavila da će ekonomski oporavak Velike Britanije nakon pandemije vjerovatno biti usporen pod uticajem zabrinutosti kupaca zbog virusa, pravila socijalnog distanciranja koja ograničavaju aktivnosti te zbog rasta nezaposlenosti. Društveni odgovor ukazuje na to da će ekonomski izgledi Velike Britanije nastaviti da zavise od širenja virusa kako u zemlji tako i globalno. Pod pretpostavkom da će virus postepeno jenjavati, Tenreyro je istakla da je njena centralna prognoza da će GDP pratiti prekinutu ili nekompletnu „V“ trajektoriju uz postepeni rast u trećem kvartalu.

Iz Kancelarije za upravljanje dugom (DMO) je saopšteno da planiraju povećanje obima emisije obveznica za 385 milijardi funti u prvih osam mjeseci tekuće fiskalne godine. Ažuriranje planova vlade za zaduživanje koji pokriva period od aprila do novembra prati posljednji paket mjera koje podržavaju ekonomiju u krizi, a koji je objavio prošle sedmice ministar finansija Sunak. Ranije je DMO objavio vijest da se planira prodaja obveznica u vrijednosti od 275 milijardi funti u periodu od aprila do augusta. S obzirom na to da Vlada planira emisiju 37 milijardi funti mjesečno novog duga u periodu od septembra do novembra, to znači emisiju dodatnih 533 milijardi funti za period 2020-21. godina.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	MAJ	5,5%	1,8%	-20,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	MAJ	-20,4%	-20,0%	-23,8%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	MAJ	-24,0%	-22,8%	-28,2%
4.	Uslužni sektor (M/M)	MAJ	4,8%	0,9%	-18,9%
5.	Inflacija (G/G)	JUN	0,4%	0,6%	0,5%
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	JUN	-	-28.100	566.400
7.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	MAJ	4,2%	3,9%	3,9%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,89530 na nivo od 0,90923, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2622 na nivo od 1,2568.

JAPAN

BoJ je u skladu s očekivanjima ostavila monetarnu politiku nepromijenjenu te je referentna kamatna stopa zadržana na nivou -0,1%, kao i ciljani nivo prinosa desetogodišnjih obveznica na nivou od oko 0%. BoJ je objavila da se ekonomija nalazi u ekstremno teškoj situaciji te da se očekuje da će tempo oporavka biti samo postepen. Iz BoJ je još jednom naglašeno da neće oklijevati da poduzme dodatne korake stimulansa ukoliko to bude potrebno. Rukovodilac odjela za istraživanje i statistiku u BoJ Kamiyama je izjavio da je moguće da je pandemija virusa korona uzrokovala strukturalne promjene u ekonomiji Japana, kao i način na koji djeluje na inflaciju, što zahtijeva od BoJ da detaljnije analizira veće pokazatelje prilikom donošenja odluka monetarne politike. Dodao je da će zvanični podaci potrošačke inflacije ostati osnovni pokazatelj kretanja cijena za BoJ, dok će ova centralna banka pažljivije razmatrati i širi raspon visoko učestalih i netradicionalnih podataka, jer pandemija sa sobom donosi nepredvidive promjene u ekonomiji. Prema posljednjim kvartalnim prognozama ove institucije, za cijelu 2020. godinu se očekuje kontrakcija

GDP-a od 4,7% (u aprilu je očekivana kontrakcija između 3% i 5%), a rast GDP-a od 3,3% se očekuje u 2021. godini te 1,5% u 2022. godini. Za temeljnu stopu inflacije se očekuje da će ove godine biti negativna (-0,5%), a u 2021. godini će vjerovatno iznositi 0,3% (ranije očekivano između 0% i 0,7%), da bi u 2022. godini ista mogla biti povećana na 0,7%.

Kampanja vrijednosti nekoliko milijardi USD, koja za cilj ima da se pojača domaći turizam, je sada neizvjesna nakon što je zabilježen povećan broj zaraženih slučajeva u Tokiju, što je navelo ministre Vlade i eksperte da traže načine kako zaustaviti širenje virusa iz glavnog grada. Proteklog četvrtka i petka zabilježen je rekordan broj zaraženih u Tokiju od 286 i 293, respektivno. Ministar finansija Japana Aso je izjavio da će Vlada nastaviti da promovise privredni rast i rad na fiskalnoj reformi. Ovi komentari dolaze nakon što je odobren plan godišnje strategije, koji podrazumijeva ostvarenje suficita primarnog budžeta do fiskalne godine koje se završava u martu 2026. godine. Aso je dodao da se za sada ne razmatraju povećanja poreza jer veći porezi imaju tendenciju da negativno utiču na potrošnju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
				period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) final. MAJ	-25,9%	-26,3%	-15,0%
2.	Iskorištenost kapaciteta MAJ	-	-11,6%	-13,3%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 120,86 na nivo od 122,32. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 106,93 na nivo od 107,02.

NAFTA I ZLATO

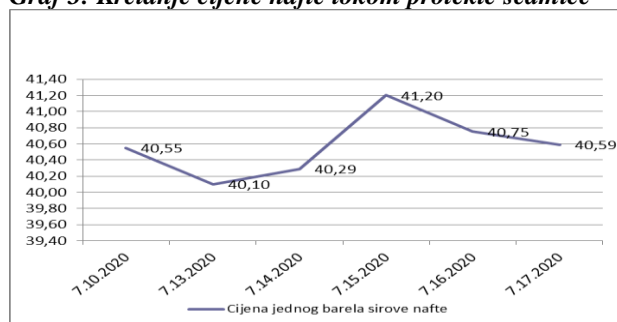
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,55 USD (35,88 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte se uglavnom održavala na nivou od oko 40 USD po barelu. Početkom sedmice trgovci su bili fokusirani na tehnički sastanak OPEC-a koji je održan u utorak. Investitori su očekivali da će ovaj sastanak dati određene smjernice što se tiče daljih odluka vezanih za obim proizvodnje ovog energenta. Bilo je očekivano da će se donijeti odluka kojom će se ublažiti ranije odluke o smanjenju obima proizvodnje na način da će se osloboditi ponuda od oko 2 miliona barela dnevno. Nakon sastanka ministar energije Saudijske Arabije, princ Abdulaziz bin Salman je izjavio da će OPEC+ nastaviti s planom postepenog ublažavanja mjera smanjenja obima proizvodnje u augustu te će se na tržište dodati bar 1 milion barela dnevno, ali je dodao i da će se ovaj uticaj „jedva osjetiti“ s obzirom na to da se tražnja oporavlja nakon krize izazvane pandemijom. Ministri energije iz Saudijske Arabije i Rusije su izrazili uvjerenje da bi tržište moglo apsorbovati dodatni output pod uticajem poboljšanja tražnje.

Krajem sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi pad pod uticajem pojačanih neizvjesnosti vezano za globalni oporavak tražnje, jer je broj slučajeva virusa korona snažno povećan u nekoliko zemalja, dok su glavni proizvođači spremni da ranije restrikcije obima proizvodnje počnu da ublažavaju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,59 USD (35,52 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 0,10%.

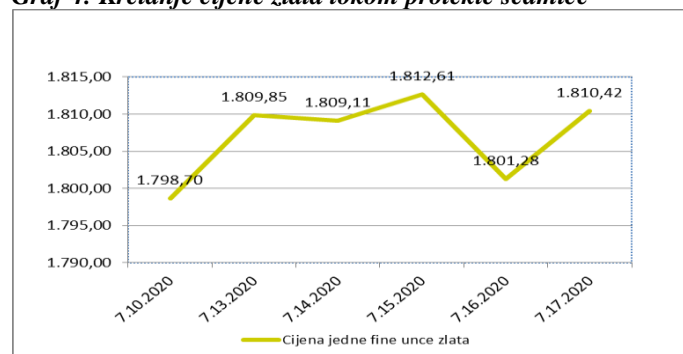
Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.798,70 USD (1.591,77 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata se održavala uglavnom na nivou preko 1.800 USD po unci. Najveći uticaj na kretanje cijene zlata imale su pojačane zabrinutosti zbog pandemije virusa korona koja bi mogla usporiti ekonomski oporavak. Pored toga, uticaj na cijenu zlata imale su i tenzije na relaciji Kina-SAD. Predsjednik Trump je poduzeo dvije akcije protiv Kine u odgovoru na poteze Hong Konga, usvajanjem zakona kojim se zahtijevaju sankcije protiv stranih pojedinaca i banaka koje ugrožavaju autonomiju Hong Konga i potpisivanjem Zakona o autonomiji Hong Konga, čime je okončan preferencijalni trgovinski tretman grada. Trump je izjavio da će Hong Kong sada biti tretiran na isti način kao država Kina te je dodao da ne želi razgovarati s Pekingom o trgovini zbog pandemije izazvane virusom korona. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi rast i dalje pod uticajem neizvjesnosti oko virusa korona i globalne ekonomije te špekulacija o predsjedničkim izborima u SAD, što je nastavilo da pojačava tražnju za sigurnim investicijama poput zlata. Posljednjih šest sedmica cijena ovog plemenitog metala ima rastući trend te je od 31. maja do danas cijena povećana za oko 8%. Snažan rast paketa pomoći širom svijeta koji su uvedeni s ciljem ublažavanja negativnih efekata pandemije, uticao je na to da cijena zlata u ovoj godini zabilježi rast preko 19%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.810,42 USD (1.584,20 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,65%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.